

“Wij knokken voor de hele branche”

Gedistilleerde dranken boven de 15% kun je alleen nog maar bij de slijter op de hoek kopen, niet meer in de supermarkt. Alle onduidelijkheden op het gebied van alcoholverkoop – wat mag wel, wat mag niet? - zijn volledig weggenomen met de aangepaste Drink- en Horecawet. Ondernemers durven het weer aan om een nieuwe slijterij te starten, zoons en dochters staan te trappelen om de familiezaak over te nemen. Een visioen? Misschien.

Als het aan SlijtersUnie-voorzitter Ron Andes (57) ligt, is dit over een paar jaar de werkelijkheid.

Ron Andes staat al bijna acht jaar aan het roer van de Koninklijke SlijtersUnie (KSU). Bij zijn aantreden in 2009 bracht de nieuwbakken voorzitter heuglijk nieuws: ‘De slijter is positief over de toekomst’. Een uitspraak die gebaseerd was op onderzoek, in opdracht van de KSU. Zowel de zelfstandige slijters (53%) als de ketenslijters (75%) verwachtten destijds in meerderheid een lichte tot sterke groei. Die uitslag doet nu, terugkijkend, enigszins de wenkbrauwen rijzen. De branche verkeert in zwaar weer en wordt van alle kanten ingesloten door concurrenten. Hadden de slijters een te rooskleurig beeld van de toekomst? Andes: “De zelfstandige slijter heeft nog steeds reden om optimistisch te zijn. Maar de ketenslijters hebben een enorme klap gehad. Op Gall & Gall na is deze hele groep hard aangepakt”. Daar is volgens hem wel een verklaarbare reden voor. “Terwijl de zelfstandige slijter inzet op kwaliteit, houden de ketenslijterijen zich voornamelijk bezig met de prijs, precies wat de borrelshops ook doen.” In die strijd delft, aldus Andes, de ketenslijter het onderspit.



KEERPUNT

De Koninklijke SlijtersUnie is de enige organisatie in Nederland die opkomt voor de belangen van de zelfstandige slijter. Dat zijn er op dit moment nog zo'n 650, op een steeds verder teruglopend totaal van 2.585 slijterijen. De overige zijn ketenslijters (ca. 650) en borrelshops (geschat op 1.000 – 1.100)*. De KSU telt ongeveer 400 leden, nog maar een derde van wat het ooit was. Die afname loopt min of meer parallel aan de enorme daling van het aantal zelfstandige slijterijen. “De afgelopen jaren zijn zo veel zaken verdwenen, waardoor ook ons ledenbestand terugliep. De grootste kaalslag viel onder de zelfstandigen die geen lid waren van de KSU. Het zoveelste bewijs dat lidmaatschap loont. Toch is bijna 60% van de zelfstandige slijters aangesloten bij de SlijtersUnie en doen we het dus helemaal niet zo slecht.” De daling is dit jaar wonderwel tot een keerpunt gebracht; het ledental stijgt weer gestaag. Ongetwijfeld hebben de acties die gevoerd worden tegen blurring en andere vormen van oneerlijke concurrentie hieraan bijgedragen. Er gaat bijna geen week voorbij of de KSU staat met grote koppen in de krant: “Rechter zet streep door blurring-pilot”, “Wijn moet weg uit boekhandel Waanders”, “Slijtersunie richt pijlen op Sligro”. Kortom, de gerechtelijke procedures, de verzoeken bij gemeenten om handhaving van de Drink- en Horecawet en de terugkerende discussie over blurring heeft de organisatie veel naamsbekendheid opgeleverd. Hoewel achter de schermen natuurlijk veel meer werk verricht wordt, lijkt procederen op dit moment corebusiness. Vaak met succes, bijvoorbeeld in de rechtszaken tegen de gemeenten Zwolle en Nieuwegein. Het oordeel: ondanks dat zij meedoen met de blurring-pilot, dienen de burgemeesters de wet te

handhaven. Hoewel de gemeenten zich hier aanvankelijk niet zo veel van aantrokken, lijken de uitspraken nu toch effect te hebben. Nieuwegein is inmiddels gestopt met de proef, waarna ook het Brabantse Oss besloot zich terug te trekken. Maar andere keren was er tegenslag. Zo verloor de SlijtersUnie het kort geding tegen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) die de pilot in gang heeft gezet. Maar de uitspraak van de rechter was zodanig dat het ons juist heeft geholpen de zaak tegen Nieuwegein te winnen. Ook een strafrechtelijke aangifte tegen de VNG heeft vooralsnog niets opgeleverd. Nu zit er niets anders op dan de deelnemende gemeenten afzonderlijk te wijzen op hun handhavingsplicht. Als dat niet lukt via het gebruikelijke handhavingsverzoek, dan volgt soms de gang naar de rechter. Een dure grap voor de SlijtersUnie. “We hebben veel gewonnen en moeten wel doorpakken, maar het potje is leeg.”

ACHTERBAN

Ook in andere zaken richt de KSU haar pijlen op de aanpak van oneerlijke concurrentie. Het is een wens die een aantal jaren geleden naar voren kwam uit de eigen achterban, zegt Andes. Supermarkten die een borrelshop in huis hebben maar waar niet altijd een leidinggevende aanwezig is, worden aangepakt. Een andere belangrijk issue op dit moment is de zaak rond Sligro. In een aantal gemeenten is geconstateerd dat de groothandel sterke drank verkoopt aan particulieren. Tegen al dit soort activiteiten komt de belangenorganisatie keer op keer in het geweer. Het klinkt als vechten tegen de bierkaai, maar dat ziet Ron anders. “Ik denk dat wij veel gered hebben. Door zoveel geluid te maken, worden wij nu gezien als een belangrijke speler. Iedereen in de Tweede Kamer weet wat wij doen. De

KSU is een serieuze partij geworden, een club om rekening mee te houden. Het betekent ook dat wij moeten doorgaan omdat er nog veel te winnen valt.” Om die reden zouden alle zelfstandige slijters die nog geen lid zijn, onmiddellijk de telefoon moeten pakken en zich aanmelden. “Alleen als je met velen bent, kun je een vuist maken. We worden wel eens vergeleken met Calimero, maar niet alleen de zelfstandige en georganiseerde slijter heeft last van blurring, het is een gezamenlijk probleem. Wij durven de kolen uit het vuur te halen en hebben daarmee veel bereikt.”

Toch moet Andes nog al te vaak uitleggen wat nou precies het probleem is van blurring. “Het klinkt leuk, iedereen gratis drank verstrekken. Maar regels zijn regels en die zijn er niet voor niets. Sommige mensen zeggen: blurring heeft toch ook goeie kanten? Dan mag de slijter óók een kaasje of worstje verkopen. Maar de klant komt voor een specialisme. Als de bakker ook wijn gaat verkopen en de slijter brood, worden we allemaal delicatessenwinkels.” Uiteindelijk kost dat al die zaakjes de kop, weet Andes uit het verleden. “In de 60'er, 70'er jaren hebben we hetzelfde fenomeen gehad. In elke straat zat een bakker, een groenteboer, een slager en een visboer. Je ging al die winkeltjes langs voor je dagelijkse boodschappen. Tot zij op een gegeven moment andere producten erbij gingen verkopen. Met als gevolg dat al die winkels op elkaar gingen lijken en het uiteindelijk aflegden tegen het grootwinkelbedrijf die het veel goedkoper kon.” Een goed voorbeeld van nu zijn de bouwmarkten, waar tussen de houten plan-

ken, spijkers en verfpotten steeds meer leuke tafeltjes, fotolijstjes en kaarsenstandaards kwamen te staan. “Bouwmarkt Karwei heeft nu een duidelijke keuze gemaakt en gaat zich specialiseren. Op het moment dat je allemaal alles gaat verkopen, verlies je het.”

GENADEKLAP

In de strijd tegen blurring en andere vormen van oneerlijke concurrentie trekt de SlijtersUnie op met andere organisaties, zoals de VDN (de belangenorganisatie voor ketenslijters, red.) en bijvoorbeeld Gall & Gall. Daarmee wordt de vuist groter. “Wij knokken voor de hele branche.” Maar dat de slijtersbranche al veel verloren heeft, moge duidelijk zijn. De komst van de borrelshops rond 2003 was de grote genadeklap, stelt Andes. “De supermarkten hebben de handel overgenomen. De borrelshops zijn een gevaar voor het voortbestaan van onze branche.” De nieuwste ontwikkeling, waarbij grote supermarkten als Dirk, Jumbo en Albert Heijn hun slijterijen omvormen tot borrelshops, baart Andes nog meer zorgen. “Daaraan zie je dat de markt verandert.” Er is nog een belangrijk bijkomend gevolg: veel bestaande kennis zal verloren gaan. “Cursussen en opleidingen over gedistilleerd worden steeds schaarser omdat zich geen nieuwe cursisten aandienen.” Op de lange termijn verdwijnt op die manier het specialisme. Diezelfde grootwinkelbedrijven vormen een sterke lobby rond de evaluatie door de Tweede Kamer van de Drink- en Horecawet, naar verwachting zal deze in het voorjaar 2017 plaats vinden. Wil de politiek dat de branche

van verantwoorde alcoholverstrekkers overleeft, dan zullen de regels aangescherpt moeten worden en zal het draagvlak voor handhaving vergroot moeten worden. “Supermarkten kunnen gewoon bier en wijn blijven verkopen. Maar drank boven de 15% moet daar echt weg.” Wat als de wet nu zo wordt aangepast dat de slijter geen schijn van kans meer heeft om te overleven? Is de strijd dan voor niets geweest? Andes vindt van niet. “Dan hebben wij in elk geval alles eraan gedaan om deze ontwikkeling tegen te houden, zo lang mogelijk uit te stellen. Als we niks hadden gedaan, dan was het al veel eerder gebeurd. In het slechtste geval hebben we de boel in elk geval nog een aantal jaren kunnen frustreren. Door ons als vakmensen te onderscheiden, hebben we afstand gecreëerd met de dozenschuivers. Er zal altijd vraag blijven bestaan naar bijzondere producten. Zonder goed advies gaan die echt niet over de toonbank.”

Vooralsnog blijft er nog genoeg te doen, ook binnen de eigen geleiden. De KSU wil de komende tijd meer investeren in kwaliteitsverbetering: het opleiden van slijters, meer aandacht voor sociale hygiëne en verbetering van de leeftijdscontrole. De onlangs gepresenteerde cijfers – slechts 28% van de zelfstandige slijters voldoet aan de nalevingsplicht – zijn hard aangekomen. “We moeten daarin gezamenlijk optrekken en met z'n allen streven naar een betere naleving.”

* Cijfers van de KSU, gebaseerd op het totaal aan afgegeven slijtersvergunningen door de Nederlandse gemeenten.

Toezichthouders DHW: “Blurring groot effect op ons werk”

Staatssecretaris Martin van Rijn (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) heeft op 27 oktober diverse onderzoeksrapporten over alcohol aan de Tweede Kamer gestuurd met het oog op de evaluatie van de Drink- en Horecawet (DHW). Eén van die onderzoeken bevat de resultaten van een enquête onder de toezichthouders van de DHW. In totaal zijn er 157 reacties gegeven op de enquête. Dat betreft ruim een kwart van het totale aantal toezichthouders DHW. Hen is gevraagd naar hun mening of ervaring met betrekking tot de opleiding DHW, prioriteiten van de gemeente bij het toezicht, testkopers, minderjarigen, toezicht en handhaving, preventie, samenwerken, blurring, decentralisatie en wederverstrekking. Hieruit blijkt dat bijna alle toezichthouders de opleiding DHW gevolgd hebben en daarmee voldoende voorbereid zijn op de praktijk. Gemiddeld is

er in Nederland 28,8 uur beschikbaar voor toezicht op en handhaving van de DHW waarvan acht uur plaatsvindt in de avond en/of nacht. Bijna alle gemeenten houden toezicht op verstrekkers van alcohol en ook wordt er toezicht gehouden op minderjarigen (18-). In bijna de helft van de gemeenten worden testkopers ingezet bij de handhaving van de DHW. Volgens ongeveer de helft van de toezichthouders geeft de DHW voldoende mogelijkheden om handhavend op te treden. Ruim 55 toezichthouders geven aan zich niet of slechts soms gesteund te voelen door de burgermeester, meestal omdat de belangen in de betreffende gemeenten ergens anders liggen. Samenwerking met toezichthouders uit andere gemeenten vindt in ongeveer de helft van de gevallen plaats. Blurring gaat volgens een groot deel van de toezichthouders effect hebben op de werkzaamheden van de

toezichthouders. De decentralisatie wordt door een kwart van de toezichthouders die de enquête hebben ingevuld als positief ervaren. Als laatste geven veel toezichthouders aan dat de wederverstrekker strafbaar gesteld moet worden in de wet. Op dit moment is wederverstrekking de verantwoordelijkheid van de ondernemer. De paragraaf uit het onderzoeksrapport die gewijd is aan blurring is hieronder weergegeven. Hoewel de VNG onverminderd doorgaat met het ingezette experiment dat blurring toezichthouders maakt, blijkt dat ook de toezichthouders hier grote moeite mee hebben: “Blurring betreft mengvormen van drankverstrekkende horeca en detailhandel. Voorbeelden van dergelijke mengvormen zijn de kledingwinkel die klanten alcoholische drank schenkt, de kookboekenwinkel die flessen wijn verkoopt en het restaurant dat

olijfolie of zelfgemaakte tapas verkoopt. Deze mengvormen zijn in strijd met de huidige Drank- en Horecawet. 74% van de 108 toezichthouders die deze vraag beantwoordden geeft aan dat blurring naar zijn idee effect gaat hebben op de werkzaamheden als toezichthouder. Zestig toezicht-houders hebben een toelichting gegeven bij deze vraag. Zonder uitzondering zijn dit toezichthouders die denken dat blurring wel degelijk een groot effect gaat hebben op het werk van de toezichthouder. Blurring heeft op dit moment al veel effect op het werk, zo stellen de meesten. Ten eerste stellen de toezichthouders dat het aanbod van alcohol schenkende ondernemingen groter wordt. De toezichthouders worden door dit grotere aanbod meer belast. Hierdoor is volgens sommige respondenten ook meer personeel nodig. Ten tweede ervaren de toezichthouders op dit moment al veel negatieve gevolgen van de commerciële horeca. De 'natte' horeca moet namelijk aan relatief zware eisen voldoen voor het verkrijgen en houden van hun vergunning terwijl dit bij blurring niet het geval hoeft te zijn. Sommige respondenten stellen dat dit al regelmatig leidt tot discussies met de horecaondernemers waarbij zij eigenlijk de horecaondernemer alleen maar gelijk kunnen geven. "Dit levert veel vragen op van ondernemers en vanuit reguliere horeca: "hij mag het wel en ik niet". Ook zorgt dit voor meldingen/klachten die onnodig zijn. Dit gaat ten koste van tijd die we elders hadden

kunnen gebruiken." Hieruit blijkt dus dat verschillende toezicht-houders problemen ervaren met het gegeven dat de blurring rechtsongelijkheid creëert. Een van de respondenten verwoordt het als volgt: "Als BOA ben je wettelijk verplicht om te handhaven in het kader van rechtsgelijkheid en leg je de belofte of eed af ten overstaande van de Direct toezichthouder (korpsleiding van de politie), en mag je dus geen onderscheid maken tussen ondernemers. Maar nu met de pilot blurring krijgen wij de opdracht om toe te staan dat er bij ondernemer A, die mee doet met de pilot NIET te handhaven voor overtreding x en bij ondernemer B voor hetzelfde feit WEL." Een aantal toezichthouders stelt dat blurring gaat zorgen voor een "grijs handhavingsgebied" wanneer niet duidelijk wordt vastgesteld welke branche, welk type alcohol mag verkopen. Helemaal indien iedere gemeente hier zelf keuzes in mag gaan maken. Naast de onduidelijkheid over de toepassing van de wet, stelt een aantal toezichthouders ook dat blurring in strijd is met de grondslagen van de Drank- en Horecawet, zoals het belang van de gezondheid en veiligheid. Economische motieven blijken hierbij zwaarder te wegen. "Als het doel van de wet is/was dat het alcoholgebruik hierdoor af moet nemen, zal blurring hieraan zeker geen bijdragen leveren, sterker nog, het alcoholgebruik zal alleen maar toe gaan nemen en het toezicht daarop alleen maar moeilijker."

Sligro moet detailhandel staken

De burgemeester van Arnhem wil dat Sligro de verkoop van sterke drank aan particulieren staakt. Per overtreding moet het bedrijf een dwangsom aan de gemeente betalen. Dit valt te lezen in een brief die de burgemeester aan Sligro heeft verzonden. Sligro is in de gelegenheid gesteld te reageren op dit voornemen. Aanleiding voor het opleggen van de dwangsom is de aankoop door een verbalisant van de gemeente van twee flessen whisky. Deze persoon beschikte over een Sligro-pas die geregistreerd stond als hobbyclub met als activiteit het hobbymatig organiseren van kook-, rook- en bbq-bijeenkomsten. De burgemeester stelt dat de verkoop gelet op die doelstelling moet worden aangemerkt als verkoop aan particulieren. Hiervoor is een slijtvergunning nodig, waarover Sligro niet beschikt. Sligro telt in Nederland vijftig zelfbedieningsvestigingen. De Koninklijke SlijtersUnie maakt zich hard om in al die vestigingen de detailhandel van sterke drank te beëindigen. Bij verschillende gemeenten heeft de belangenorganisatie een verzoek om handhaving ingediend. Naast Arnhem zijn dat Breda, Enschede, Deventer, Gorinchem, Den Haag, Groningen, Den Bosch, Maastricht, Ouderkerk aan de Amstel en Utrecht. Eerder hadden de burgemeesters van Enschede en Breda al een waarschuwing gegeven aan Sligro. Ron Andes, voorzitter van de SlijtersUnie: "Het is een publiek geheim dat half Nederland inkoop bij zelfbedienings-groothandels als Sligro. Het door Sligro gehanteerde beleid ten aanzien van afgifte van klantenkaarten brengt met zich mee dat verkoop van producten zich niet beperkt tot detaillisten maar zich tevens uitstrekt tot overige bedrijven, verenigingen of stichtingen, en ook tot vrije beroeps-beoefenaars. De arts of advocaat die als een vrije beroepsbeoefenaar een pas ter beschikking heeft kan uiteraard niet als detaillist worden aangemerkt. Hetzelfde geldt voor (bestuursleden van) de tennisvereniging of de plaatselijke kookclub". Andes gaat er vanuit dat ook de overige gemeenten het Arnhemse standpunt zullen volgen.



Extra voordelen exclusief voor onze leden:

Naast de algemene belangenbehartiging biedt het lidmaatschap van de Koninklijke SlijtersUnie een aantal concrete voordelen. Bereken zelf uw direct financieel voordeel van het lidmaatschap van de Koninklijke SlijtersUnie:

Kortingen

• automatisch lidmaatschap MKB-Nederland (exclusief het blad Ondernemen)	€ 250,00
• korting op cursussen van MKB-Nederland	PM
• Korting op afgifte Slijtersbasisdiploma	10%
• Korting op SDEN-3 bieropleiding StIBON	10%
• Korting op SDEN-3 slijterscursus bij VAKO	10%
• Korting cursus Sociale Hygiëne Horeca Stichting NL	10%
• Korting op afgifte Slijtersvakdiploma	€ 15,00
• Korting op SDEN-4 opleiding Vinoloog van de Wijnacademie	5%
• Korting op SDEN-4 opleiding Liquorist van de Wijnacademie	10%
• Gratis toezending 'Klare Taal' katern, 6x per jaar, tegenwaarde (6x € 5,00)	€ 30,00
• Korting op een jaarbonnement Drinks Slijtersvakblad	€ 5,00

*Subsidie is tijdelijk beschikbaar en dient vooraf aangevraagd worden via KSU. Voor alle overige kortingen geldt alleen bij aanmelding via SlijtersUnie.

Het lidmaatschap van de Koninklijke SlijtersUnie bedraagt in 2017 exclusief btw	€ 229,-
---	---------